

DIGNATARIS i TÀRIES

PROJECTE PARTICIPATIU DE COMUNICACIÓ SOCIAL I FOTOGRAFIA

www.lagartofernandez.info/dignataris.html

IDEA ORIGINAL I FOTOGRAFIES: **Daniel Lagartofernández**

COORDINACIÓ DEL PROCÉS DE COHESIÓ I PARTICIPACIÓ GRUPAL: **Laia Canosa**

Globalitzem la solidaritat, la mà estesa, l'amor. Unim-nos. No som víctimes: reaccionem!
Paraules de suport al projecte de Federico Mayor Zaragoza

DIGNAtaris i DIGNAtàries és un projecte participatiu de comunicació social i fotografia. Els i les protagonistes són individus o grups que estan exposats, resistint el que Ignasi Ramonet anomena "sadisme econòmic" d'uns pocs, cada dia més poderosos.

Es tracta d'un projecte en què el procés participatiu de realització és tan important com el resultat final, que és una exposició de deu fotografies en gran format exhibides a l'espai públic, a la façana de l'Hospici d'Olot, durant els mesos de maig i juny del 2013. Aquestes fotografies inclouen, també, frases expressades pels seus protagonistes, una gent que dona la cara davant una incertesa i una vulnerabilitat imposades.

Per trobar les persones que protagonitzen les deu fotografies, Laia Canosa i Daniel Lagartofernández han anat organitzant grups de trobada en els quals ciutadans i ciutadanes d'Olot han compartit les seves experiències i emocions, en un temps on tot sembla trontollar i que demana sense cap mena de dubte un canvi sistèmic, un temps en què tota la societat civil està vivint i patint en més o menys mesura. Han comptat amb la col·laboració d'institucions olotines com Càrites Garrotxa, Creu Roja Garrotxa o Integra, la complicitat d'empreses com L'Encant, i s'han apropat a col·lectius com són la gent jubilada, la gent jove, el personal sanitari i el de l'educació pública. Han escoltat el parer del Consorci de Benestar Social de la Garrotxa i d'altres institucions públiques olotines, i de persones i grups reivindicatius i molt actius socialment que no s'arronsen davant les injustícies que, avui en dia, poca gent nega que existeixin.

La inauguració de la mostra, el dia 1 de maig, ha volgut ser també un moment essencial del projecte: s'ha efectuat un treball de cohesió i participació grupal amb les i els protagonistes de les fotografies, amb l'objectiu de destil·lar un missatge comú que s'expressarà aquell dia. Aquest missatge està dirigit a tota la ciutadania, doncs d'ella prové. Els DIGNAtaris i DIGNAtàries van valorar que la seva veu ja s'escoltava mitjançant les paraules incloses als plafons, i van escollir donar el seu missatge d'inauguració combinant expressions pròpies i lectures de cites de persones referents per al grup. Un centenar de cites es van repartir entre la gent assistent i es va convidar tothom a compartir comentaris i lectures, amb una acollida molt significativa. [Visita la galeria de fotos de l'event.](#) (autors: Aina Cortès i Jordi Ferrarons).

DIGNAtaris i DIGNAtàries obre deu finestres a la societat civil olotina, prenent la temperatura a un present en què la crisi financera i sistèmica està fent que canviem les maneres de pensar, de fer i d'actuar. El projecte pren l'espai públic per dignificar persones i col·lectius professionals que simbòlicament representen totes les persones que han estat culpades d'aquesta situació, i que veuen com s'està desmantellant el sistema de drets socials bàsics i universals guanyat amb l'esforç de generacions, posant en

evidència la manca d'autonomia i el servilisme al poder financer dels representants polítics enfront de la ciutadania.

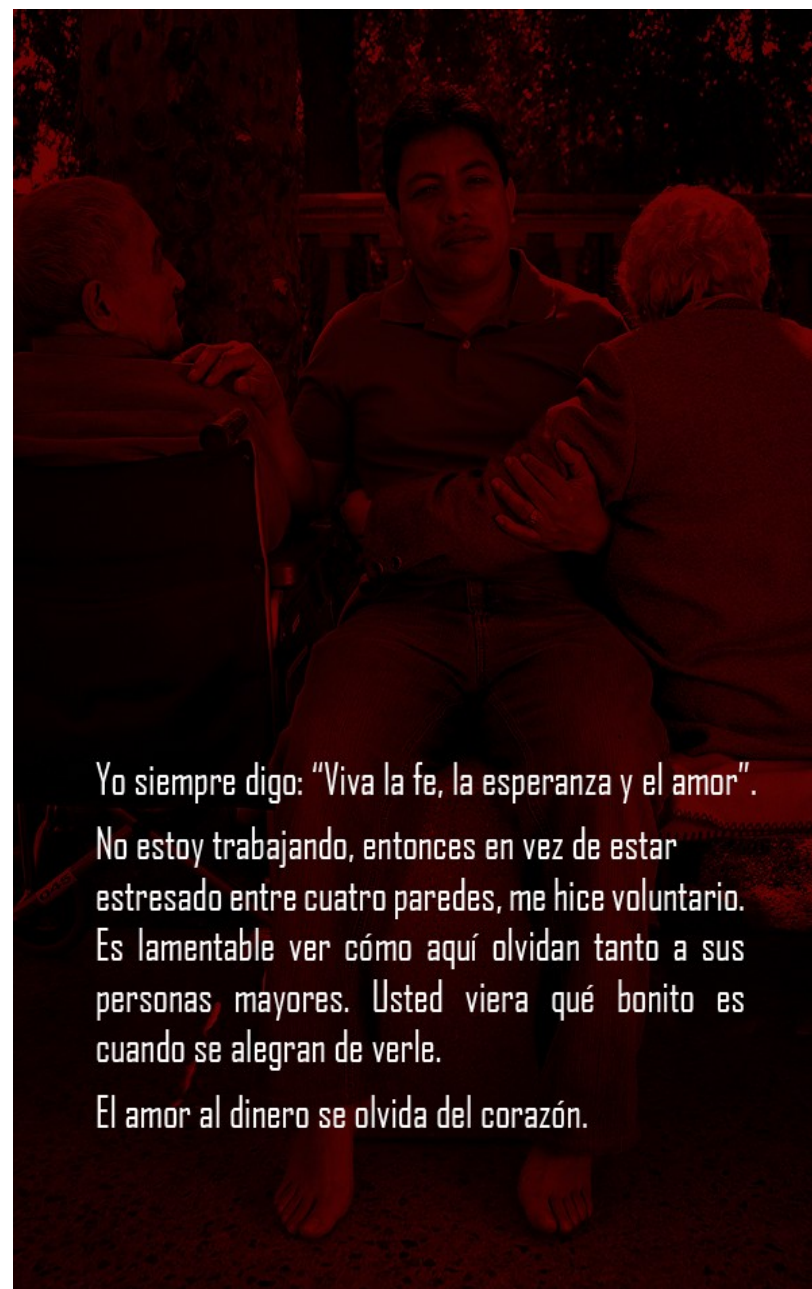
Sovint, qui mostra més lucidesa i proposa camins més clars pel bé de la societat és qui està més a prop de la realitat que ens envolta. Però sovint també aquesta gent no es troba a prop dels àmbits de comunicació per compartir la seva veu. I menys encara per ser escoltada directament per qui ens representa. Per això sentim la necessitat de proposar espais de trobada, d'intercanvi i de projecció des de la veu de la gent que no té veu, des de la imatge de la gent invisibilitzada. I som aquesta gent, a qui ens han volgut individualitzar per afeblir-nos, els qui hem de sortir per les finestres i retrobar-nos, i tornar a trobar la força de la comunitat, de la solidaritat i de l'empatia. De la resiliència del grup, del crit comú, del sentiment que no som víctimes, sinó supervivents.

Aquest vol ser un projecte d'actualitat que conjuga disciplines artístiques i socials, però també de Memòria, d'un temps i una societat que, malgrat tot, s'aixeca cada matí per defensar la seva Dignitat.

Projecte finançat per [l'Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot](#) i la [Fundació Andruixai](#), amb la col·laboració del [Museu de la Garrotxa d'Olot](#).

Quasi bé tot el que realitzi serà insignificant però és molt important que ho faci.
Gandhi

Yo siempre digo: "Viva la fe, la esperanza y el amor".
No estoy trabajando, entonces en vez de estar
estresado entre cuatro paredes, me hice voluntario.
Es lamentable ver cómo aquí olvidan tanto a sus
personas mayores. Usted viera qué bonito es
cuando se alegran de verle.
El amor al dinero se olvida del corazón.

Soy de Honduras, de Tegucigalpa. Vine el Diciembre del 2011. Uno viene siempre con un objetivo, con el pensamiento de un progreso para la familia, uno siempre piensa en la familia. Yo tengo dos hijos, el mayor tiene 25 años y el menor 15, y dos nietos pequeñitos.

Yo llegué en diciembre, y en enero opté por compartir mi tiempo con otras personas, entonces andé buscando donde quedaba la Cruz Roja, y allí hicimos los trámites para hacerme voluntario, pasé las pruebas y a la semana me consiguieron donde hacer el voluntariado. Y desde ese día estoy de voluntario. Voy los lunes y los martes con las personas mayores. Los lunes los saco de paseo al Firal, al mercado, que vean a la gente, el ambiente, y los martes, a jugar con ellos y si no a pasearlos.

Me ha gustado bastante la idea de ser voluntario, sentir aprecio hacia esas personas. Usted viera qué bonito es cuando se alegran de verle: eso es bonito. Hay un señor ahí que no se puede mover y siempre que me ve es una alegría, como si fuera alguien de la familia, qué alegría. Con mucha incomodidad y esfuerzo levanta el brazo y saca la mano para poderme saludar. Y esos cinco minutos que lo saludo, él se siente contento. Y cuando no voy, estuve tres semanas enfermo y no fui, y cuando regresé me dijo, contento: "Hoy que no estuve pensando en ti, hoy vienes. He estado pensando mucho en ti, qué pasa con aquél *noi* que no viene... y hoy que no lo hice, regresas".

Es lamentable ver cómo aquí olvidan tanto a sus personas mayores. El rato que estoy con ellos he estado aprovechando con estas personas, estamos aprovechando tanto de mi para ellos como yo de ellos. Para mi, para aprender y valorar, porque es muy importante valorar el afecto, el amor, el cariño, de ver cómo los padres se sacrifican por dar todo, todo por sus hijos, hasta que tengan una buena posición, que tengan una buena carrera, que sean no como ellos fueron... Es lamentable de ver como esas personas están a veces abandonadas: no les visitan sus familiares, sus hijos se olvidan de ellos. Eso le hiere bastante a uno: yo tengo a mi abuela, que tiene ahora noventa años, y yo le tengo un aprecio tremendo... Aquí uno viene aprender en esta situación, y eso me gusta a mi.

Nunca antes había pensado en ser voluntario, y a veces muchas personas me dicen: "Bueno, pero tienes trabajo? ¿Pero cuánto te pagan?" "No, nada, soy voluntario". El amor al dinero se olvida del corazón.

Hay que aprovechar el tiempo, yo no estoy haciendo nada, entonces en vez de estar encerrado, estresado entre cuatro paredes en la habitación en la que vivo... ¿qué voy a hacer? Ni le voy a sentir sabor a la comida, ni le voy sentir el sabor a lo que voy a estar descansando o viendo la tele, así que voy a aprovechar el tiempo. Eso es lo que hago.

Esto también me sirve en la Iglesia, a veces hacemos, cómo decirle... ayudas humanitarias, por ejemplo cuando viene la recogida de alimentos, andamos en todos lados, nos ponemos en los supermercados, y esto sirve, también.

Como está todo, nosotros tenemos el pensamiento de quedarnos, pero Dios será el que mostrará el camino. Estamos vivos para

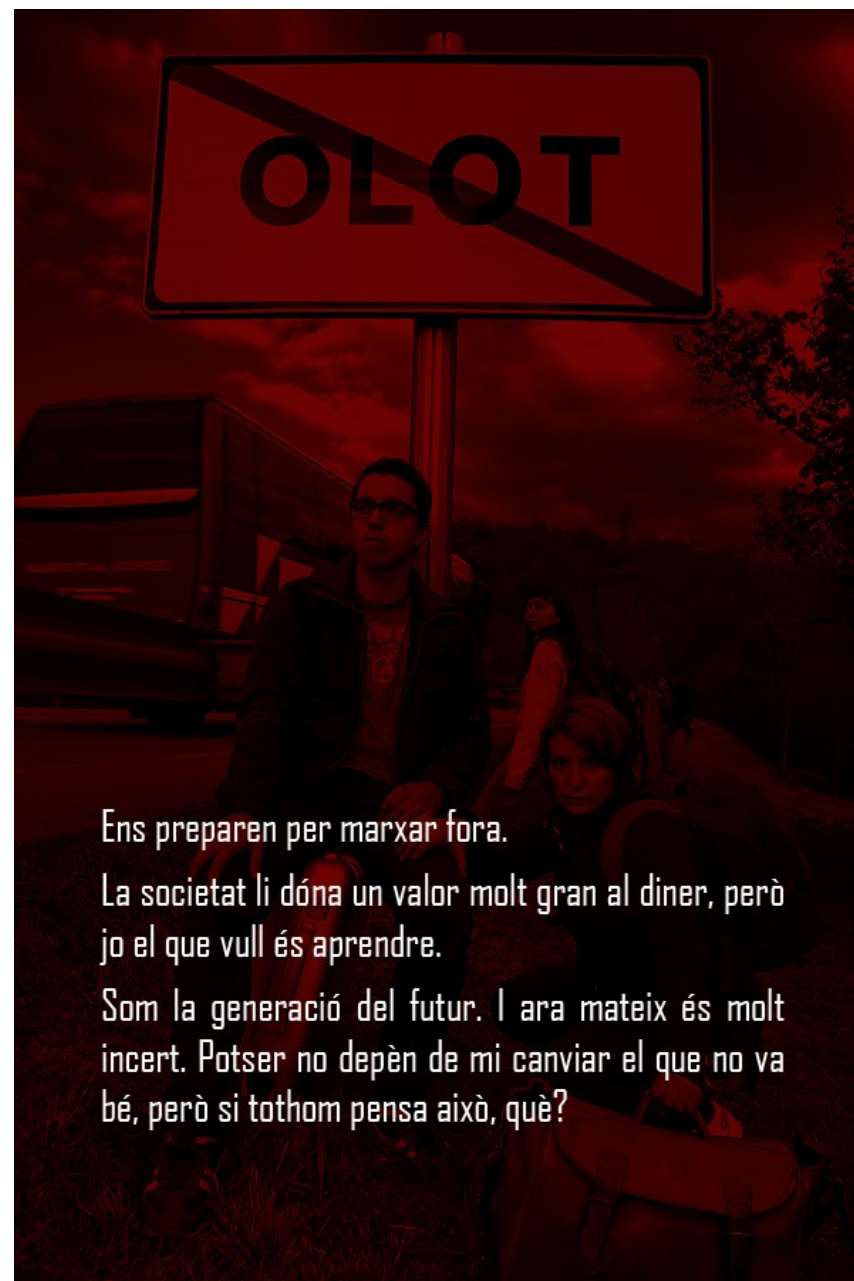
un propósito, y Dios nos saca a todos de cualquier circunstancia. Ese propósito solo Dios lo entiende... El propósito importante es la paciencia, saber esperar. Eso he aprendido también, saber esperar. Se pasan bastantes dificultades, bastantes pruebas, luchas, de todo... pero siempre sales. Siempre. Sólo es seguir adelante.

A veces me encuentro a la dueña de la residencia y me dice: "¡Buenos días! ¿Porqué vas tan alegre? ¿Estás bien?" "Si, bien, bien", le digo. "Qué, ¿ya tienes trabajo?" "No, no", le digo. "Y entonces, cómo me dices que estás bien, y no tienes aún trabajo...Yo no te entiendo: tu todo el tiempo la pasas alegre, cantas, y tu Dios aquí, y Dios allá!". Me preguntan, no estás trabajando, y tu mujer tampoco, ¿y cómo lo hacen, la comida? Les respondo que Dios provee. "¿Y donde vives, pero cómo?" "¡Igual!". Dios siempre manda personas que le ayudan a uno. ¡Y sin pedirlo! A veces piensas y cómo lo hago para comer, y de repente una llamada: "Hermano, vénganse a almorzar". Y así. Solamente por poder estar aquí, en este país, es grande lo que Dios ha hecho. Hay a muchas personas que las regresan, y la inversión que has realizado la has perdido. Y mírame a mi, aún aquí. Yo le pido a Dios, tengo fe. Pero mira una cosa, como seres humanos tenemos derecho a sentir que nos falta la fe a veces. Aún yo he padecido de ello, pero no le doy tanta cabida a ese problema, porque si se la doy se me van a quitar las ganas de comer, me voy a sentir mal y va a ser peor. Entonces tratar de evadirlo. Y a mi el ser voluntario me ha ayudado mucho. Y hay tantas residencias donde puedes ser voluntario! Porque eso es lo que se quiere, tener ocupada la mente para que el estrés pase. Yo no me siento afligido, ni me siento inútil: si sacas a un abuelo que lo agradece, estás sirviendo.

A veces cuando no puedo ir un día a la residencia, los abuelos le piden a la directora si me puede llamar a ver qué me ha pasado. Y me han llamado: "José, te llamo porque Carmen está insistiendo en saber qué es lo que te ha pasado". Como yo no les podía llamar porque estoy sin saldo, sin dinero, pues... Oye, qué alegría que me llamen, eso me conmueve y a veces me hace sacar mis lágrimas. En la situación que me demuestran la alegría, y en la situación cuando los veo tristes, en la situación de que quisieran hacer algo y no pueden. Eso me duele tanto, claro.

Las personas que he conocido aquí me tratan bien. Los amigos que he conocido son muchos de las clases de catalán.

Conozco una persona que es de aquí y con esto de la crisis no tiene trabajo. Es más joven que mí, y no consigue trabajo. De tanta preocupación y estrés, ya está: ha engordado un poco más, y no sale de la casa, solo quiere estar encerrado. Pelea con la mamá, le tira las cosas. No logro entender yo porqué sucede eso. En mi país, que es difícil también el tema del trabajo, nadie se va a suicidar porque no encuentra trabajo. También es verdad que nadie va a perder su casa porque no tiene trabajo, o si la pierde, no se queda con la deuda. Eso es muy extraño aquí, no puedo comprender mucho estas cosas, porque nosotros no lo vivimos así.

Ens preparem per marxar fora.

La societat li dona un valor molt gran al diner, però jo el que vull és aprendre.

Som la generació del futur. I ara mateix és molt incert. Potser no depèn de mi canviar el que no va bé, però si tothom pensa això, què?

Jo em veig a fora. Si puc acabar els meus estudis aquí, hauré d'anar a fora perquè aquí no em valdran. Tothom diu que al final acabarem marxant: els professors, les xerrades informatives que ens ofereixen... Ens preparen per marxar.

Per a la majoria de la gent estudiar serveix per tenir una carrera per treballar. La societat li dóna un valor molt gran als diners, però jo el que vull és aprendre.

De la crisi no se'n parla gaire. Entre amistats sí que ho comentem: "Arruïnaré els meus pares, però no hi podem fer res: no podem treballar perquè no hi ha feina i perquè cal anar a classe matí i tarda".

Les taxes estan influint molt en l'estudi, molta gent opta per cicles formatius perquè són més barats i donen la mateixa possibilitat de feina. Potser hi ha més beques, però moltes són per retornar amb interessos. I ara, el preu de la privada i la pública és pràcticament el mateix.

Ara mateix, tal com estan les coses, val més estudiar una cosa que t'agradi. Perquè potser després acabes i no tens feina. Si més no, gaudeix d'aquests anys. És la gran conclusió que n'he tret.

Me'n vaig perquè no tinc clar què vull fer l'any que ve, en part per aprofitar el temps, i perquè crec que viatjant s'aprenen moltes coses que no s'aprenen en una carrera. En teoria després vull tornar i estar aquí, però no sé si podrà ser. I a d'altres països és molt normal viatjar un any abans de la carrera.

Jo no treballo no perquè no vulgui, sinó perquè no trobo feina. Si vols estudiar és molt difícil compaginar les dues coses. M'imagino més el present que el futur. Tothom em diu: has de marxar, has de marxar... Jo no vull marxar, potser per una qüestió d'orgull, però em vull quedar aquí.

Moltes carreres d'avui en dia inclouen l'alemany i el xinès com a assignatures: ens encaren completament a marxar cap allà a buscar feina. Que aquí no en trobarem. Et desmotiven tant! I alhora ja no hi ha beca per a Erasmus.

La gent no valora l'art, i em diuen que si vull estudiar belles arts hauré de fer una altra carrera. Abans l'esperança de molts joves era passar-se a les indústries càrnies uns mesos i estalviar per estudiar, però ara ja no volen tant els joves, perquè hi ha tanta gent a l'atur amb altres experiències que agafen aquesta altra gent.

Per qualsevol cosa, ara demanen un tècnic de no-sé-què, i els joves, quan anem a buscar feina, ens diuen: "Ah, és que no tens experiència", però clar que no en tens, perquè no et donen l'oportunitat d'aconseguir l'experiència. És un gos que es mossega la cua. És una mica absurd, al final, tot plegat. Per això la gent se'n va a fer cicles, perquè hi fas pràctiques i et dóna una mica d'experiència, com a mínim; en canvi, a les universitats t'ho has de muntar tot sol.

A casa sí que es nota més com arribar a finals de mes: ara és l'odissea total. I, a més, el meu germà s'ha separat i ara també és a casa amb la seva filla.

La paraula és exageració. Els problemes que venien d'abans s'han anat com arrossegant i la pilota creix. La frase que sempre diuen a casa és que estan pagant els plats trencats d'altres, i que és injust que si han estat treballant es puguin quedar sense pensions, sense sanitat, etc., i això indigna i a casa meva sempre es comenta, és la discussió de cada dia. Si l'empresa dels meus pares no va bé, hauran de pagar els deutes amb patrimoni i el que calgui, i per no perdre la casa, ni et dic. Per què els que enfonsen els bancs no els fan el mateix, i en canvi, els troben llocs a multinacionals sense tocar-los ni un duro?

Si robes un pernil, vas a la presó. Si robes molt, ahh, ets un déu! En Rato, l'Urdargarin, el Millet, en Bárcenas... Semblem estúpids, realment.

O com el % que ens volen treure per pagar la factura que devem als de Brussel·les... El meu pare diu: val, me l'agafeu, però fem com un préstec. Si jo demano un préstec al banc, després l'he de tornar amb interessos; doncs fem el mateix: quan la cosa torni a anar bé, em torneu els diners. Ah, no! Com que no es tornaran, no fitem! Si jo porto treballant tota la vida, i són els meus estalvis de tota una vida que havia de tenir en un compte al banc. Els llestos eren els que estalviaven, els que es feien el compte d'estalvi. Però si són els que més estan *pringant* ara! El que no té un duro, ja no pateix més, ja no en té, de duros. El que té alguns diners, viu amb l'angoixa de quan els hi prendran.

A casa, el meu pare no treballa i ma mare cobra un sou de merda. Tirem dels estalvis que tenia el meu pare. El que més diuen és: "Sort que ets una i et podem pagar la carrera, però l'has d'aprofitar al màxim, perquè és que ens hi deixarem la pell". Jo vull ser professora i vull fer justament el contrari del que s'està fent ara, que és matar la creativitat. Jo vull potenciar-la i que tothom sigui artista en la seva vida.

Això de la crisi sí que es nota molt que tot és una despesa, i em sento malament si vull sortir un dissabte, però també crec que m'ho mereixo. Però cal renunciar a coses: volíem anar a algun lloc amb les amigues aquest estiu per celebrar que hem acabat el batxillerat, però t'ho plantejo i al final també podem fer-ho aquí. Jo no penso gaire en el futur. Prefereixo no fer-ho.

Doncs jo sí, nosaltres som la generació del futur, som els que hem de tirar endavant. I ara mateix és molt incert. Potser tens ganes de fer-ho però no et deixen, tampoc, tal com estan les coses.

I el que veig també és que som bastant passius, els joves. Som una generació que ens ho han donat tot fet, hem nascut en molt bona època i no hem hagut de patir, i la cosa aquesta de dir "va, aixequem-nos", no... Som la generació més preparada però la que menys s'involucra, també, en moltes coses. Bé, d'alguna manera el futur també està com marcat.

Nosaltres, que som els qui ens hauríem de queixar i dir que no volem això per a nosaltres, perquè en realitat ens tocarà a nosaltres, tot això. Ens ve a sobre a nosaltres. I no hi ha res a dir. Eh!, doncs canviem-ho! D'aquí a uns anys, qui s'estarà aquí?

Els pares potser encara arribaran a tenir pensions, però si nosaltres hi arribem....i molts joves sabem criticar moltes trivialitats, però ni ens preocupem del que és més important; ningú no vol pensar.

I em fa ràbia pensar que de gran lluitaré per canviar tot això, perquè no m'agrada gens, i altres en canvi estaran allà, criticant-me a mi per voler intentar canviar-ho, però estaran patint igualment.
Potser no depèn de mi, però si tothom pensa això, què?

En l'educació ens eduquen perquè seguim aquest sistema, és com una fàbrica, i nosaltres som els productes que anem passant per allà, i ens van dirigint cap al que volen que siguem. I ara ho noto encara més: al batxillerat t'inculquen que tot el que fas ho fas per a la selectivitat i la universitat, i no hauria de ser així. Hauríem d'aprendre perquè ens agrada aprendre. No s'estudia filosofia per aprendre a pensar, no: s'estudia filosofia perquè a la selectivitat surt filosofia, o matemàtiques, o el que sigui.

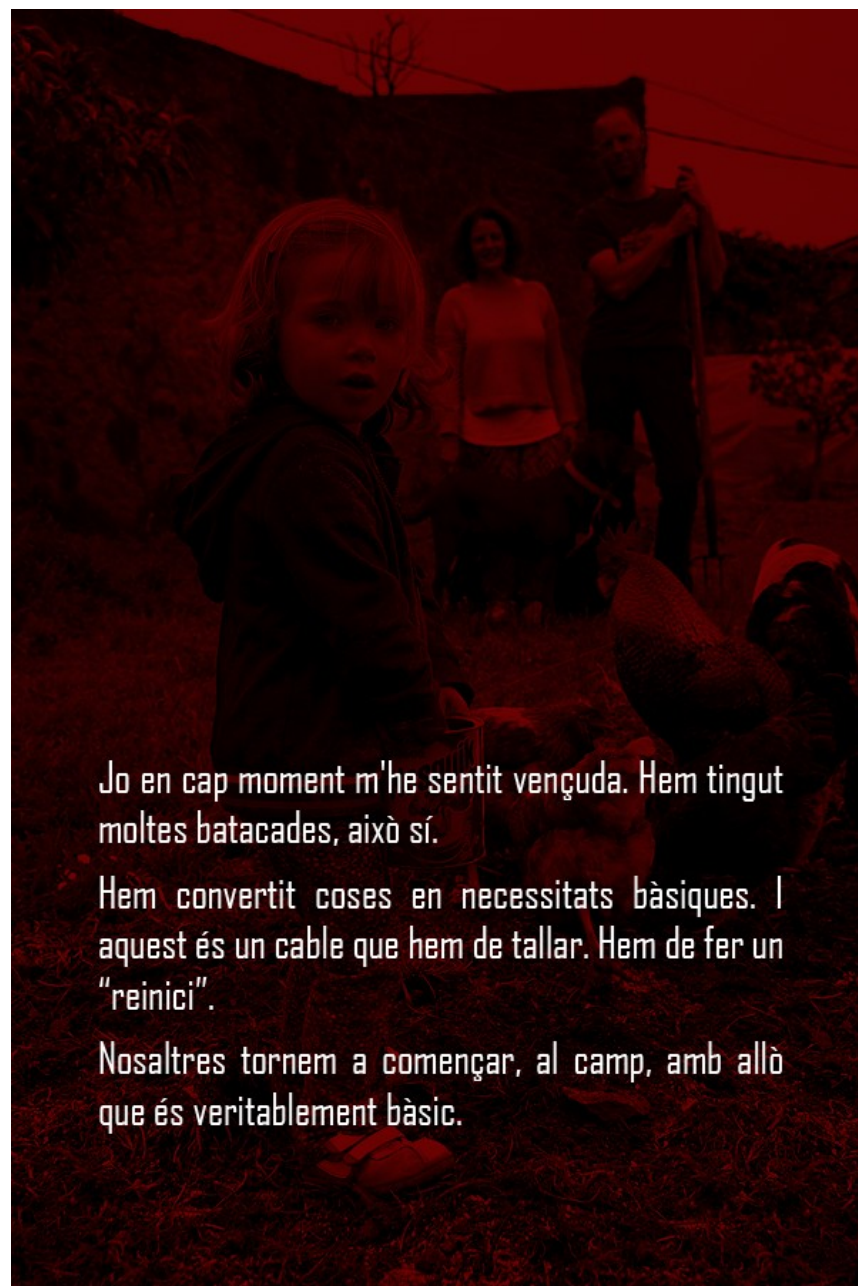
O com l'independentisme. És més una moda que no que realment algú s'hagi plantejat per què vols ser independent, igual que està de moda també criticar l'independentisme. Com que tot va malament, l'independentisme és una sortida.

Com em veig d'aquí a cinc o deu anys? Doncs si més no tenint l'oportunitat d'estar fora de casa i mantenint-me jo, treballant del que m'agrada.

Jo sé dibuixar molt bé i tenim un grup de teatre de carrer per canviar la societat des de l'art. M'he apuntat de voluntària amb els pallassos d'hospital per a l'estiu.

Jo em veig explicant la història que estem vivint a la meva neboda i que no s'ho cregui. I això abans que ella vagi a estudiar a una escola millor, amb uns professors dignes... I jo en el meu món, el que intento crear, una mica apartat dels problemes, però no essent ni cec ni sord.

Jo també, no haver de marxar per treballar en un altre lloc, sinó per viure una altra cultura, i marxar per recollir i portar-ho cap aquí. Per ser millor persona. També, si estudio, serà per ser millor persona.

A mi, els problemes econòmics em varen començar quan em vaig quedar embarassada. Semblava que anar a buscar feina estant embarassada era un pecat: "Ostres, si jo estic bé, estic de cinc mesos: per una substitució de dos mesos, ja em diràs tu...". Això va ser a finals del 2009. No m'agafaven enlloc. Al final em varen contractar a la Fageda, vaig estar-hi tres mesos, vaig parir, vaig estar cobrant la baixa de maternitat... I, a partir d'aquí, feinetes: substitucions i poca cosa més. Ara, el mes de setembre, va ser la meva última feina amb contracte, vaig cobrar quatre mesos d'atur, i fa un mes va ser l'últim que vaig cobrar.

Al meu company, jardiner, a l'estiu del 2011 li varen fer una mala jugada a la feina, i per tal de fer-lo fora sense indemnitzar-lo, es varen inventar una història. Vàrem anar a judici... Semblava de pel·lícula, amb els Mossos venint a casa a buscar-lo i tot. Una història espectacular... A ell també se li acaba l'atur aquest mes.

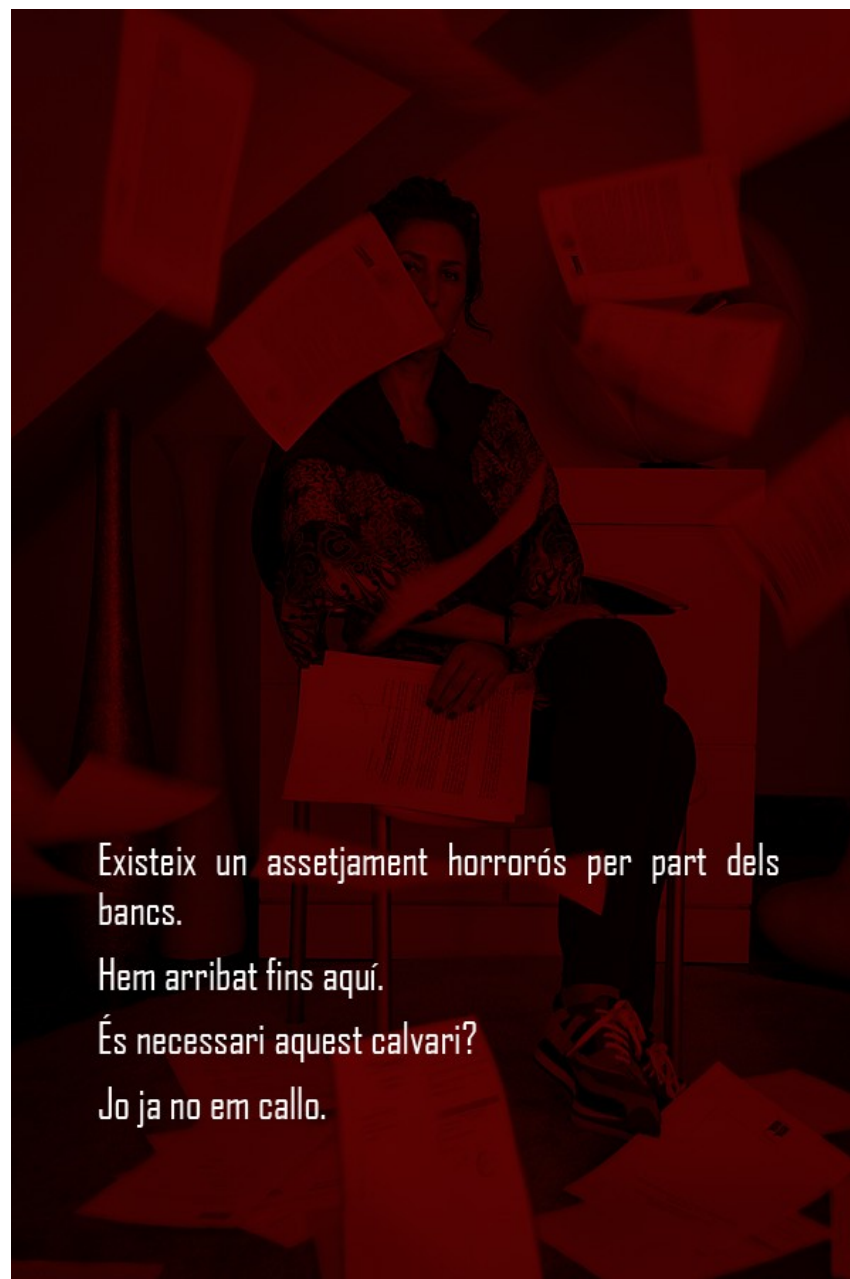
Jo en cap moment m'he sentit derrotada. Hem tingut moltes patacades, això sí. Vàrem voler anar a fer de masovers a casa d'un senyor a qui el meu company havia arreglat el jardí. La casa estava en unes condicions dolentes, però el senyor volia tirar-la endavant i fer turisme rural. A nosaltres se'ns va encendre la bombeta i li vàrem demanar que ens hi deixés entrar a viure, que arreglàrem una part de mica en mica i fariem el jardí. Vàrem anar a parlar amb el paleta, vàrem fer números, i en l'últim moment ens diu que no. Patacada primera: va, tirem endavant, tirem endavant.

Fa poquet al meu company li surt la possibilitat de fer horta ecològica. "Li direm l'Hort de la Marieta!". El propietari ens cedia el terreny sense cobrar-nos res, sabia la situació en la qual estàvem i ens apreciava. Un mes després ens truca per dir-nos que parem l'hort, que volen expropiar el terreny per fer més naus industrials. És surrealista: com que no hi ha naus industrials buides en tota la comarca, l'Ajuntament de Sant Esteve d'en Bas vol fer més naus industrials. No s'entén. Resulta que ens hem assabentat que darrere d'això hi ha una empresa que ho paga tot, i també és la constructora: qui paga, mana.

I ara l'última, que sí que és una bona notícia (toquem fusta!): hem trobat una masoveria allà mateix. Ens donen casa i totes les despeses pagades, i a canvi hem de fer deu hores de neteja a dins la casa i deu al jardí. Ja no patirem fred: estàvem tot el dia davant de la llar de foc, fins i tot escalfàvem l'aigua per banyar-nos en el foc. Teníem l'aigua calenta amb gasoil i no podíem pagar-la. I no creguis que em molestava, escalfar l'aigua com fa quaranta anys!

Abans les necessitats bàsiques eren menjar, vestir i dormir; ara s'havien convertit en, buf!: tenir un cotxe gran, tenir una supercasa, unes supervacances, les sabates de marca i no sé què més. Clar, aquestes necessitats ara eren bàsiques, i aquí és on hi ha el problema, que hem convertit massa coses en necessitats bàsiques. I és aquest el cable que hem de tallar i tornar a començar. I no ha de saber-nos greu. Hem de fer un "reinici".

De vegades, parlant amb gent, et fa la sensació que no has triomfat a la vida, que ets un fracassat. Però a mi no m'ho sembla. Tornem a allò senzill. Tornem a començar, al camp, amb allò que és veritablement bàsic.

Existeix un assetjament horrorós per part dels
bancs.

Hem arribat fins aquí.

És necessari aquest calvari?

Jo ja no em callo.

A nosaltres amb el *boom* de la construcció ens anava molt bé. Sempre hem treballat amb mobiliari i cuines de gamma alta. També teníem una botiga a Olot. El client nostre era en un 90% de fora, i sempre hi contactàvem per mitjà del comercial.

En el 2010 deien: crisi. I jo deia, nosaltres, no. Va començar amb el tema de les pòlisses de crèdit que no es podien renovar. Jo anava traient diners que tenia arraconats per anar tapant forats, però va arribar un moment que... Vàrem haver de demanar un crèdit, i per això vàrem hipotecar la casa. I la cosa va anar a pitjor. Jo vaig anar al banc i els vaig dir: "Mira, jo no m'amago, no et podem pagar. És que podeu venir a casa i comprovar-ho." Vàrem mirar amb el Santander, que sempre havia sigut el nostre banc, si podíem fer un lloguer, per anar pagant: no varen voler fer tractes. Aquest estiu farà un any. I ara fa vuit dies que ens va arribar la carta del jutjat amb la demanda. Allà als jutjats es van portar molt bé amb nosaltres, facilitant-nos el servei d'un advocat d'ofici, i tota la paperassa.

No sé si tothom explica el que està patint amb la crisi...

Nosaltres érem vint-i-vuit a l'empresa, i ara som només el meu home i jo. Els treballadors ens van demandar, tot va anar fatal... Ara volem tornar a arrencar, però ningú et finança. Per finançar-nos, els meus sogres ens han hagut de deixar 20.000 euros per posar-los a termini fix, i llavors el banc ens deixa 20.000 euros per poder treballar. Però és que el banc no t'ajuda gens, per exemple no descompten els pagarés que jo pugui tenir amb un client. Llavors, com puc treballar? Això és una guerra financera. Jo vaig haver d'anar al banc i dir-los que deixessin de trucar i de venir a la botiga: "Però no sabeu com estem?" Sembla mentida...

A mi m'han deixat de pagar molts calés, però, què fas? Agafes una pistola i comences a matar gent? Sempre hi ha el xoriço... Amb la crisi, es veu qui és honrat i qui no. Els meus pares eren els porters de la biblioteca de la plaça Estrella, i jo he passat moltes tardes allà. Molta gent d'allà no em parlava, perquè jo era filla de castellans i filla de porters. I aquí a Olot, l'estatus, encara tira molt. També m'he trobat gent que tenen diners que m'han trucat per demanar-me si necessitava diners per anar al súper. Això sí, jo he semblat, i qui sembla recull.

Ara, per mi cent euros són, buf!, sóc rica... La benzina, les classes d'anglès dels nanos (l'única formació que els dono fora d'escola), tot ho anem pagant a poc a poc, la gent ens fa el favor.

Els meus fills ho saben tot, no els hem amagat res. I mira que jo sóc positiva, però m'han vist plorar. Pobrets, m'han vingut amb la guardiola, i em preguntaven si en faríem prou. A mi m'ha afectat la crisi econòmica, però com a família ens hem unit més, i per mi això és la base: si aquestes arrels són fortes, pots pujar un altre cop.

Jo sóc d'aquelles que, quan tinc un problema, començo a remenar i d'avui per demà he trobat una solució. Però ara... Si hem de viure quatre famílies en un mateix lloc, doncs ho farem. La meva mare va venir d'Andalusia, va deixar aquella misèria i aquí es va guanyar bé la vida. Es va fer una casa, amb cinc fills, i ens va ben col·locar a tots. Era el seu repte, i treballant de dilluns a diumenge se'n va sortir. I ara potser haurem de marxar, la gent marxa; tinc uns veïns holandesos que se'n van, ja no per ells, sinó

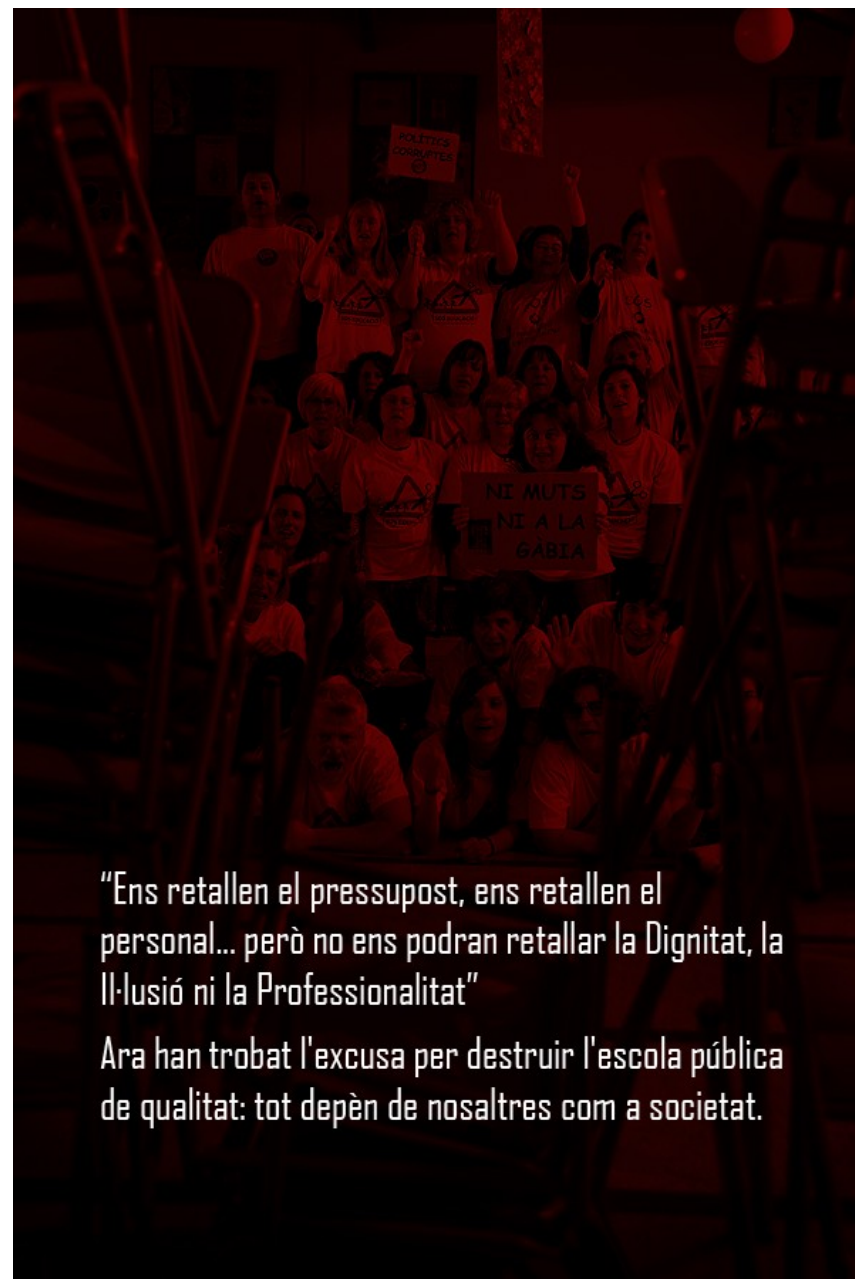
pel fill. Jo li dic a la meva filla gran: estudia anglès i marxa, si us plau, marxa. Lluita, vés-te'n, a mi em tindràs sempre, però espavila't. Però fes anglès, aprofita.

Jo li dic al meu marit: "Vinga, som-hi, ens queden deu anys de treballar molt per recuperar tot el que hem perdut".

Solucions no en té ningú. De totes maneres, jo no vull socis, ens en sortirem nosaltres sols. Jo les he passat putes: un any més? M'és igual. No vull repartir amb un soci capitalista el que jo m'he treballat.

Nosaltres vàrem començar a acomiadar treballadors el 2010. A aquells els vàrem poder pagar. Però la cosa es va anar complicant, no cobràvem coses pendents, i no podíem pagar. Els treballadors ens van denunciar. Tot i així, van venir dos treballadors a casa per dir-nos que els sabia molt greu el que havia passat. També hem tingut treballadors honestos i molt treballadors que,, a les bones èpoques, venien a treballar els dissabtes si feia falta, quan molts altres s'hi negaven. En tenim un que estem ajudant a trobar feina amb empresaris amics, perquè mai no ens va deixar tirats. A mi, el que més em va costar de tot va ser seguir treballant al costat dels nostres treballadors: ens odiaven. I ara n'hi ha que volen ser amables, i a mi això no. A mi, tot de cara, cap hipocresia. Això em va fer més mal que aguantar la pressió dels bancs.

[Sona el telèfon] Serà el Santander o la Caixa: oh, és clar! Mira, un número de Madrid, serà el Santander. Quan estàvem caient, era un assetjament horrorós: trucant dissabtes i diumenges. Ens van arribar moltíssimes cartes d'embargament, i me'n vaig anar al banc i els vaig preguntar: "És necessari això? A mi no em cal que m'enviïs tres-centes cartes, i a la meva mare, tampoc". Busquen tota la família. Així que els vaig dir que el problema era meu, i que deixessin en pau la mare. El 2011 em feia molta vergonya anar al banc, però és clar, devia molts calés, del negoci. Però ara... Els dic quan truquen de Madrid, que si no pago és perquè no puc. Ara ho tinc assumit, i no callo.

MESTRES IES BOSC DE LA COMA

Estem donant un servei com a professionals que convivim amb persones i les seves famílies que estan patint les conseqüències de la crisi, sobretot amb expectatives de futur. Estem donant un batxillerat que fins ara ningú s'havia plantejat que darrere portaria una formació universitària o una formació superior, i ara veus que hi ha famílies que estan fent uns plantejaments que fins ara ni s'imaginaven que els haurien de fer per la situació econòmica.

L'altre element que veiem és que nois que estan fent cicles formatius i apropant-se a l'edat de poder integrar-se al món laboral, amb tot el que significa d'autoestima i d'autosuficiència, i també d'integració al món real, ara no tenen aquesta oportunitat. I això sí que personalment crec que és el greu problema que tenim davant com a professionals. També hem palesat situacions de subsistència com ara no poder pagar-se una activitat programada fora del centre: una activitat de cost cinc euros, per exemple, et demanen de poder-la pagar a euro per setmana. Trobem solucions, sí, com ara que nanos amb certa edat ho paguen ajudant en tasques al centre. Això sí, ens veiem obligats a redissenyar sortides i activitats en què el cost sigui zero.

Amb els criteris que s'estan aplicant respecte al servei públic que estem donant i el que se'ns demana, hem de ser absolutament crítics.

Vam estar molts anys lluitant per una escola pública de qualitat, i ara crec que s'està aprofitant una situació de crisi, en un moment que està governant una dreta a qui ideològicament no l'interessa una escola pública de qualitat, i tenen una excusa per destruir l'escola pública. Amb un agreujant, i és que fa quaranta anys hi havia un col·lectiu de professors que lluitaven molt per aconseguir l'escola pública de qualitat, i ara no, la majoria de gent que treballa no és crítica: vénen d'un món en què no varen haver de lluitar pel que tenim, i això ho trobo molt greu, a part de les situacions de pobresa de les quals parlàvem. Els professors no volen lluitar, i els ballem l'aigua als qui governen: ens hi porten, i en general hi anem. Els qui governen volen continuar pagant una escola privada que segrega per sexes, pagant uns concerts a la concertada que deixa més diners que a la pública, i en canvi tanquen menjadors a la pública.

Ens diuen que no hi ha diners. No hi ha diners per què? Perquè hi ha diners per a altres coses; segur que estem en una crisi econòmica greu, però l'administració que governa té unes prioritats que evidentment no van cap a l'equitat, segur. De l'estratègia i la comunicació que utilitzen... en podem aprendre.

Pel que fa als alumnes... Ahir parlava amb un nen que fa 3r d'ESO, i que no té ganes d'estudiar. El discurs que li fèiem abans a nois així ha canviat. Li deia: "Imagina't la teva vida d'aquí a cinc anys. Com et veus?" I ell em va respondre: "I jo què sé". I jo què li dic? I ho entens, entens la desgana. Els nanos que estan fent una formació superior acabaran i no tindran oportunitats. Mira, per anar a Alemanya, a Brasil o al Canadà necessites titulació. I això és el que li vaig dir. Ara els dius que estudiïn anglès, que ho necessitaran per marxar d'aquí.

Estem parint una joventut sense referents ni expectatives. Abans, fa vuit, sis anys, miraves de trobar-los una feina, perquè el món laboral servia per ajustar aquests desequilibris que porta l'adolescència, per ajudar-los que toquessin de peus a terra. Ara no pots. Al final seguim endavant per un compromís personal, per la suma de compromisos personals, perquè tots som professionals amb un gran component vocacional i no podem pretendre que ens donin res, ara no, i tot i així no ens podem quedar en la queixa o la lamentació.

MESTRES ESCOLA MALAGRIDA

Amb les retallades hem anat sumant un any darrere l'altre. Una cosa que ens preocupa és com afectaran aquestes retallades als nostres usuaris, als alumnes. Nosaltres fent de paravent, perquè les retallades no afectin directament els nanos. El que passa és que sí que ens ho carreguem nosaltres, i això crema. Aquesta és una professió molt vocacional, de dedicar-hi moltes més estones de les que pertoquen, i agafar-t'ho molt personalment, i quan et sents així, que tu estàs parant i, a més a més, els de dalt esperen que tu paris, que ho fas perquè no afecti la societat, això decep molt, i enrabia força, i potser ja és moment de dir prou, i que fem alguna cosa.

El que passa és que vàrem veure que això ho havíem de fer un grup de gent, i tot i que s'ha proposat alguna vaga, des del grup de mestres d'Olot hi ha hagut una incidència molt minsa, per tant s'exercia molt poca pressió. Així, vàrem veure que si fèiem alguna cosa havíem de ser molts, no pot ser que, nosaltres des de l'Escola Malagrida (que potser ho tenim més parlat i treballat) ho féssim sols. Necessitàvem com a mínim les escoles de la Garrotxa, i que les accions que féssim fossin d'acord amb la resta, i que fóssim tots o gairebé tots, que tingués un ressò, perquè si no sentíem que no tindria ressò. Hem de dir alguna cosa, perquè si anem callant seguiran retallant-nos.

Per un costat això, i per un altre és evident que l'educació està anant a pitjor. Nosaltres estem treballant més hores, grups més grans a les classes, cada vegada hi ha menys diners del Departament, sortides gratuïtes ja no n'hi ha (i per tant molts nens no hi poden anar)... Nosaltres ho anem solucionant amb voluntat i imaginació, però és clar..

Hem fet per ara una acció, convocar una assemblea, i hem parlat amb diferents mestres de diferents escoles. Vàrem tenir un ressò petit, perquè vàrem ser només set escoles, però vàrem decidir que no ens desanimàvem i que continuaríem decidint accions i les proposaríem a tothom. Una altra cosa que hem fet és connectar amb l'Assemblea Grogà de Mestres i activar-la a la Garrotxa: <http://assembleagroga.info/moodle/course/view.php?id=191>

Aquesta és una Assemblea que es vol desvincular de partits polítics i de sindicats, tothom s'hi pot adscriure a títol individual, i es vol evitar que ningú es pengi mèrits immerescuts. Vol ser un moviment de persones i per a les persones, formada per tots aquelles plataformes i col·lectius que en vulguin formar part, i són aquests els qui plantegen accions i mobilitzacions, i depèn de les ganes i de la imaginació, de les ganes de fer: tot depèn de nosaltres. L'Assemblea com a tal centralitza aquesta informació i en

fa ressò. Està vinculada a d'altres col·lectius com són la PAH, o moviments semblants a Sanitat.

Aquí a Olot es respira el conformisme i poca unió. "M'han pres part del sou? Bé... Retallen recursos a l'escola? Bé... Com que tampoc no aconseguirem res...". La gent aquí viu molt bé, i això implica que no hi hagi una herència de moviments sindicals o obrers. No hi ha aquesta cultura, aquesta inèrcia... però és qüestió de temps, la gent està veient que som víctimes, i cada dia som més els afectats.

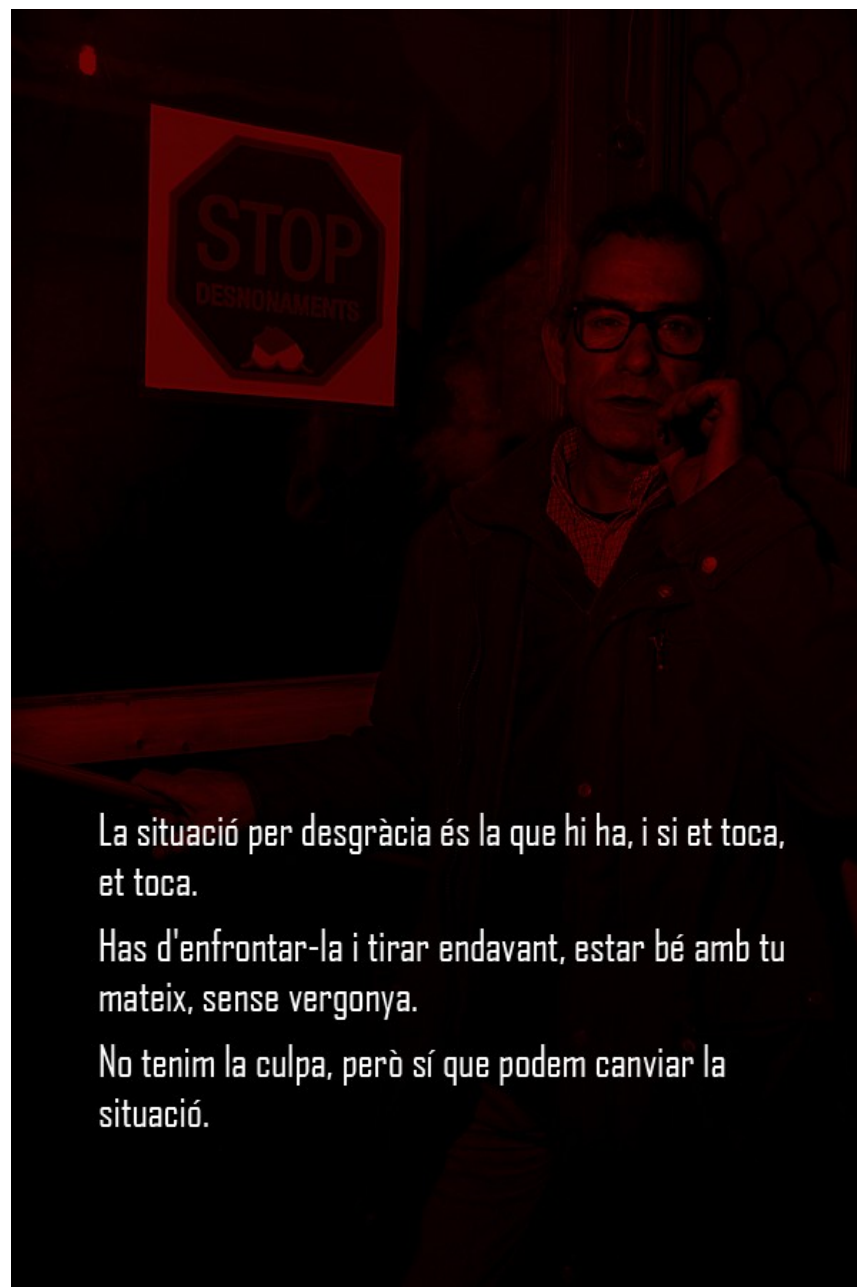
Hi ha també por dels pares, que si se't tiraran a sobre si fas vaga, que t'atacaran. Hem tingut indirectes per part de pares: "Demà que fas vaga vindràs a tocar els collons, oi?". Per a molts d'ells, mentre els tinguem aquí, els és ben igual. Mentre nosaltres parem el cop, tant els fa. Per això, creiem que som conformistes i que ens ho carreguem a l'esquena. I ja n'hi ha prou. De vegades en manifestacions davant de l'Ajuntament érem tres o quatre escoles, només.

Aquí a Olot volen tancar una escola pública, l'Escola Llar. Això és molt greu, i se senten molt poc recolzats. S'hi afegeix que no hi ha una versió ferma de si es tencja o no es tencja l'escola, des de diferents estaments ens arriben missatges contradictoris; pensem que estan actuant segons les reaccions que sorgeixen. El Departament ha tancat ja set centres a tot Catalunya, i estan en joc uns quants centres més. Hi ha una política de tancament de centres públics en favor dels concertats. No hi ha un repartiment equilibrat de la davallada demogràfica entre centres públics i concertats.

Aquí a l'Escola hem penjat la pancarta de l'entrada: "Ens retallen el pressupost, ens retallen el personal... però no ens podran retallar la Dignitat, la Il·lusió ni la Professionalitat!". La samarreta groga que vestim la varem fer fer, juntament amb l'escola del Pla de Dalt.

Nosaltres lluitem per la qualitat de l'educació, però ara també, i després de tantes retallades, lluitem pel nostre sou. Som professionals que donem un servei de qualitat i per tant hem de ser pagats dignament. I per part de les famílies, tenim mala fama com a funcionaris que som, també gràcies als mitjans de comunicació. I n'hi ha moltes que no estan interessades a involucrar-se: "per què ho hem de fer?". Mentre els guardis els nens, ja els està bé. Ens agradaria tenir més trobades amb famílies, i exposar-los els problemes, i no que només se n'assabentessin per la tele o els diaris, que vegin que les retallades afecten el servei rebut, no únicament els sous dels mestres.

Notem que les famílies passen problemes. Els pares no poden pagar el material escolar, les sortides... Ho notes en el tarannà dels nens. Ja no hi ha beques de menjadors, i hi ha famílies que no el poden pagar, i per tant no dinen aquí. Per tant, no dinen. Si grates, surten les històries, i fa por. I nosaltres hem de gratar, per saber com estan els nens a casa, hem de tenir una entrevista periòdica amb els pares, també estem en contacte amb els assistents socials. Nosaltres fem el que podem, tenim llibres socialitzats, per exemple, amb un preu molt rebaixat.. Intentem facilitar al màxim el pagament, i quan ja no arribem, truquem la porta dels Serveis Socials de la Garrotxa.

Faré quaranta-set anys el proper setembre. Vaig arribar a Olot ja fa uns quinze anys. Hi havia poca feina a Barcelona i aquí hi tenia família, i vaig començar en el transport, portava camions, feia internacionals. Vaig tenir la mala sort de caure malalt, amb problemes de migranya crònica, i vaig estar molt de temps de baixa recuperant-me d'això. Quan vaig estar bé, vaig trobar feines eventuais d'hostaleria, perquè ja tenia una edat en què començava a ser una mica complicat trobar feina fixa. Llavors vaig trobar una feina com a vigilant en un pàrquing, amb contracte fix. Va començar la crisi, i em van acomiadar: es van desfer de la gent que els sortia més cara. Això va ser el 2009.

Ja començava la crisi a pujar, i no hi havia manera de trobar feina. Feia petites feines i així anava tirant, també gràcies a l'ajut d'alguns amics. Fins que fa ara un any, l'1 de maig del 2012, vaig haver de vendre a corre-cuita tot el que tenia i me'n vaig anar a viure al cotxe. Aparcava a la font de la Salut i dormia allà. Vaig estar així durant quinze dies, i llavors vaig conèixer integrants del moviment dels Indignats, i em van oferir la possibilitat de viure a Cal Ganiveter (*). Ja portava temps que anava al menjador social, fins i tot abans d'anar a viure al cotxe. Allà hi tenia la dutxa, bugaderia i menjar.

Vaig entrar a viure a Cal Ganiveter, després d'assabentar-me de la possibilitat de fer-ho mitjançant els Indignats que havien ocupat la plaça Major mesos abans. A canvi de viure-hi, vàrem ajudar a reformar una mica l'edifici. Sortia cada dia per buscar-me la vida i aconseguir allò bàsic, fent feinetes per poder comprar tabac i poc més. No vaig parar d'anar a les ETT, anar voltant, vaig organitzar un petit servei de reparacions domèstiques, llum, pintura, i així m'ajudava a mi mateix i a persones que coneixia al menjador social i pel carrer.

A partir de l'afer del judici de Cal Ganiveter, els mitjans em varen fer entrevistes i la gent va poder conèixer el meu cas. Tot i que érem set vivint allà, jo vaig sortir com a representant de tothom, i després d'una entrevista que em va fer TV3, una empresa d'aquí em va oferir un lloc de treball, com a vigilant nocturn. Això em va ajudar a sortir del pou, i ara estic més o menys estable: ja no visc a Cal Ganiveter, tinc una feina amb perspectives de duració i on estic bé, em van deixar un pis sense pagar durant un temps, on ara començaré a pagar un lloguer molt econòmic, propietat d'un amic a qui vaig conèixer perquè li havia fet alguna feineta.

En situacions com aquesta, hi ha gent que es queda en un racó i es bloqueja, plorant la seva pena i la mala sort que tenen: la temptació és molt gran, moltes vegades, de fer-ho; no trobes forces, i l'únic que vols és anar a dormir i no llevar-te més. Reaccionar davant d'això és el que més em va costar al principi, reaccionar i dir: "Ei, la cosa està molt fotuda però no podré sortir si no arrenco". M'ajudava el convenciment que quan arribes a certs límits en la caiguda, ja no hi ha punt de retorn. I que no volia deixar-me i arribar a aquest punt, de perdre'm completament. Aquesta... diguéssim por... és la que em va ajudar a continuar.

De de tot allò dolent, jo n'he tret molta cosa positiva. M'he adonat que coses que semblaven indispensables no ho són. Allò indispensable és, davant de tot, ser sincer amb un mateix, no amagar-se, no voler veure la teva part de culpa. Reconèixer també allò bo, reconèixer allò que has fet bé. Ser honest amb un mateix, llavors pots ser-ho amb la resta: quan no tens res, allò que només et queda és la paraula per poder rebre suport. I no pots faltar a la teva paraula, i pensar molt bé el que dius, ser conseqüent amb allò que t'has compromès encara que hagi ficat la pota.

També, un mateix no ha de sentir-se culpable per allò que no ha provocat. No és culpa teva si et cau el món a sobre: la situació per desgràcia és la que és, i si et toca, et toca. Ni sentir-te culpable ni tenir vergonya estant en aquesta situació. Has d'enfrontar-t'hi i tirar endavant, estant bé amb tu mateix. Tu no en tens la culpa, però sí que pots canviar la teva situació.

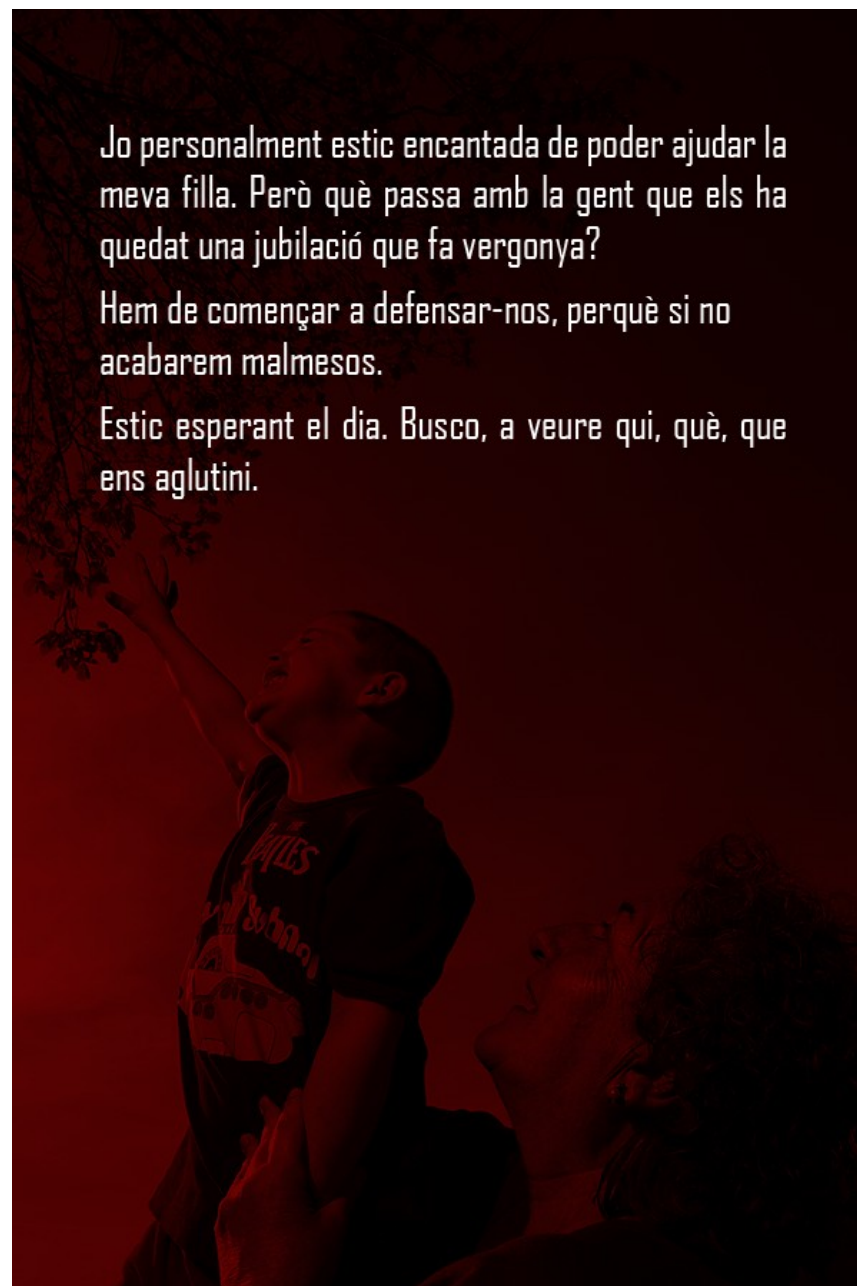
En general, m'ha sorprès el suport de molta gent. També és cert que hi ha gent amb qui has viscut porta amb porta i que no volen saber res de tu. Suposo que també és la por de veure que, hòstia, no hi ha res segur: ja no és "mentre jo treballi la cosa anirà tirant", ja no funciona així, i no se salva ningú. Els fas veure els seus fantasmes...

He après també a tenir més paciència, i a ser més empàtic, a poder posar-me més fàcilment en la pell de l'altre. Però bé... considero que la situació, tot i no ser agradable ni escollida, m'ha ensenyat molt. Ja que t'hi trobes, intenta trobar-hi allò positiu, l'aprenentatge. Una anècdota: quan vaig anar a la mili, pensava que anava divuit mesos a perdre el temps, però vaig pensar què en podia treure i vaig sortir amb els carnets de conduir camions.

Vaig acceptar a participar al projecte *Dignataris i Dignatàries*" perquè, arran d'aquesta situació, i veure pel que està passant molta gent en el seu dia a dia, ara m'estic implicant molt amb històries més socials. Estic a la Coordinadora de Moviments Socials de la Garrotxa, i aquest projecte és un pas més per donar a conèixer la situació, posar un granet de sorra per ajudar a fer que la gent vegi que no hi ha res segur i que hem de començar per nosaltres mateixos, per canviar el plantejament d'aquesta societat que avui en dia està bastant descontrolada. Hem perdut el control de les eines que havíem fet per viure millor, i que ara ens controlen a nosaltres.

(*) Quan arribi l'1 de maig ja haurà acabat el termini per presentar al·legacions al judici del propietari de la casa coneguda com Cal Ganiveter, la Caixa, contra l'Associació de Persones Indignades d'Olot, per l'ocupació de l'immoble. El judici va resultar favorable al banc. L'Associació va estar molts mesos esperant que el banc s'acostés a ells per dialogar, i aquest només ho va fer el dia abans del judici, quan els integrants de l'Associació varen emplaçar l'entitat bancària a fer-ho després. El banc, però, va dir al jutge que els ocupants no havien mostrat voluntat de diàleg i així va constar en la vista.

L'edifici, que es troba al número 22 del carrer dels Sastres d'Olot, i que va estar buit i abandonat durant molts anys, es va ocupar com a alternativa d'habitatge per a aquells afectats per la crisi i sense sostre, el 19 de novembre del 2011, un dia abans de les darreres eleccions generals espanyoles. Des de llavors ha allotjat persones en situacions crítiques i sense un altre lloc per viure.

Jo personalment estic encantada de poder ajudar la meva filla. Però què passa amb la gent que els ha quedat una jubilació que fa vergonya?

Hem de començar a defensar-nos, perquè si no acabarem malmesos.

Estic esperant el dia. Busco, a veure qui, què, que ens aglutini.

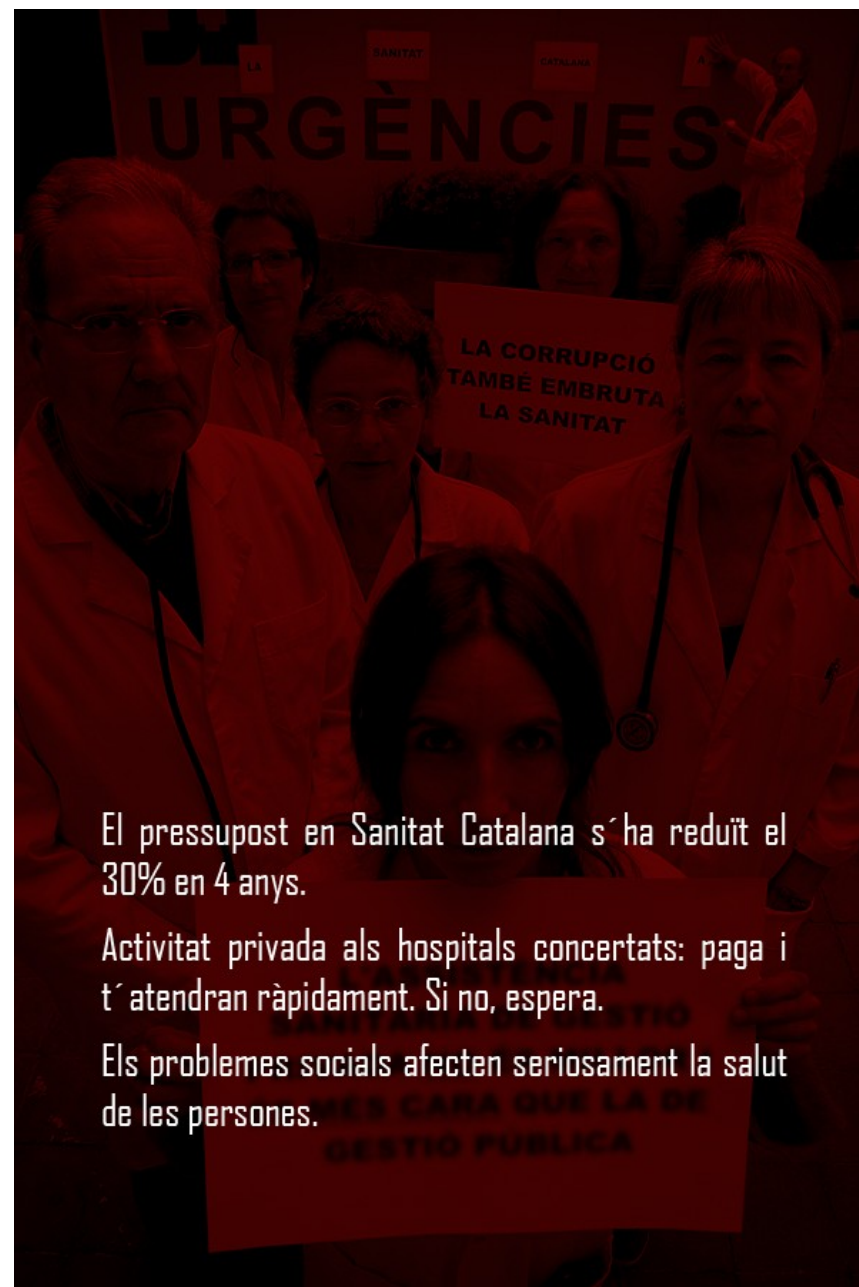
El record que jo tinc d'infantesa i joventut és que no confiàvem que l'ajuntament o el govern ens ho fes tot. Ara, i no sé si pels anys de bonança, trobo que la gent som incapaços de fer coses. És a dir, que és fàcil que els més joves que ho han trobat tot fet pensin que els ho han d'arreglar tot des de fora. I en aquests moments que els que han de fer deixen de fer, sigui per l'economia, sigui per la ideologia, penso que és un tema que cal... com explicar-ho... dir-ho en veu alta, perquè la gent puguem anar reflexionant una mica en aquest sentit. Veig que aquesta idea de "defensar-te de" no està gens incorporada. I sí que hem de començar a defensar-nos, perquè si no acabarem malmesos.

Abans teníem una cosa que ens unia, i era molt clar. Estàvem en contra d'una dictadura. Encara que, evidentment, hi hagués molta gent que no s'hi atrevia i que es deixava arrossegat molt, sí que ens vàrem organitzar molt. Tots recordem moments en què sentíem que teníem un objectiu comú. Jo estic esperant el dia, busco, a veure qui, què, que ens aglutini. Sí que hi ha gent que porta un activisme des d'abans, però costa que, per exemple els avis, ens hi apuntem. Jo he anat a reunions de coordinadores socials, a nivell individual, i, tot i que em vaig sentir bé amb ells, notava que tenen un altre llenguatge. M'arriben les comunicacions de reunions, i quan veig que puc fer aportacions les faig, però encara no... no sé... Tot i així, veig que va agafant cos, la cosa. El que passa és que són gent que vénen de diferents llocs i què els passa? Que costa posar-se d'acord.

Tenim el fill a Londres, ara ja fa dos anys. Després de formar-los aquí, i de no trobar res de feina aquí, això fa mal. I aquests són els privilegiats! I ja no pensen tornar, per què vols tornar? I els que són aquí, van fent el que poden.

Jo personalment estic encantada de poder ajudar la meua filla. Té un fill, i amb el tema de la feina té problemes, i també li manca el suport del pare d'en Dídac. I en aquests moments penso: "Quina sort que la puguem ajudar". Però al mateix temps no estic tranquil·la. Desenganyem-nos: de vegades tu has d'estar-te de coses perquè has d'ajudar l'altre, i ho fem perquè n'has d'estar, dels teus fills, n'estàs sempre... El fet és que sí que molts pares estan ajudant els fills amb la seva jubilació. I això és si tens una jubilació que més o menys està bé. Què passa amb la gent que els ha quedat una jubilació que fa vergonya?

Necessitem uns líders. On són? És el que estic esperant. Per ajudar-los. El problema, més que en els individus, és en el sistema.

Nosaltres estem tots treballant, els fixos i els que no, la sort és que tots estem treballant; és cert que el nostre poder adquisitiu ha baixat, han anat retallant a nivell de sanitat, també. Com a funcionaris ens han abaixat el sou. Dintre d'això, que és la part personal, el que trobo que és inadmissible és que es volen carregar la sanitat com fins ara la coneixíem. Som un estat que té la millor sanitat del món: tothom diu que s'ha de privatitzar, però ningú diu que és de les més barates. Ara el Banc de Santander ha creat una empresa que es diu Bansalud, amb la premissa que no hi ha diners i s'ha de fer un sistema públic-privat. Som dels més barats, tenim bona qualitat, allò privat no ha demostrat ser millor. No accepto que els gestors públics diguin que s'ha de privatitzar per millorar la gestió. Possiblement s'ha de millorar la gestió, no dic que no, però...

El que em molesta és que, des de fa uns vint anys, a Catalunya s'ha desenvolupat un sistema sanitari, que hem "exportat" a llocs com València i Madrid, on la conselleria donava els diners al Sistema Català de la Salut, i aquest definia qui era qui prestava el servei. D'entrada semblava una cosa molt bonica, perquè ajudaria a definir qui podia prestar els millors serveis a Catalunya, però s'ha convertit en un sistema increïblement burocratitzat, on s'han creat tota mena d'ens que es dediquen, entre cometes, a gestionar, com la Unió d'Hospitals de Catalunya, o el Consorci d'Hospitals de Catalunya... consorcis i més consorcis amb els seus gerents i totes les seves estructures amb el que això significa, i llavors els diners s'han anat distribuint. A dia d'avui, si no m'equivoco, un 43% del pressupost de la sanitat catalana es dona a proveïdors catalans perquè donin assistència a la gent.

Fins ara la cosa anava aguantant més bé o malament, i ara a causa de la crisi, ha esclatat la caixa de Pandora: bum! Llavors, mentre que als pacients se'ls comencen a esgarrapar les proves complementàries, fàrmacs, apareixen els copagaments per totes bandes... l'aparell de gestió segueix intacte. Els diners que haurien de ser destinats a assistència estan donant de menjar a tota aquesta elit de directors generals, gerents, adjunts d'això i d'allò altre... Jo trobo que tot això és una immoralitat, i sobretot perquè això s'ha fet durant tot aquest temps amb l'aquiescència dels partits polítics majoritaris. I ens trobem avui que mentre que aquell pobre avi que deu tenir una pensió de 500 euros li discuteixen les gotetes pels ulls, les pastilles per poder anar de ventre, la crema per posar-se als genolls per l'artrosi, s'estan destapant una sèrie d'escàndols que hi ha i que més se'n destaparien, perquè són només la punta de l'iceberg d'aquest sistema que s'ha creat: persones que han ocupat càrrecs públics i que després van al sector privat i se'ls concedeixen sous i sobresous, prebendes i prebendes. Això em molestava abans de la crisi i ara m'indigna i em fa posar malalta.

Als qui estem a la trinxera cada dia ens escanyen més, als pacients cada dia els escanyen més en tot (i el que ve, perquè això al meu entendre tot just ha començat), i mentrestant el Servei Català de la Salut no pot, ni vol, al meu entendre, controlar-ho.

La gran solució que li donen és privatitzar pedaços: és gravíssim.

Jo sóc infermera, i no en sé tant potser per l'edat i perquè sempre havia anat fent. Sí que és cert que en els últims anys he vist veure la meua nòmina perjudicada, i també la qualitat de vida dels meus pacients. Em trobo amb avis a qui dius que no ha de prendre medicaments si es cuiden del fred, però no tenen diners per pagar la calefacció a casa. O que han de canviar la dieta,

menjar més verdures, però no se les poden pagar. Fixa't que als carros de la compra hi ha més pasta, arròs, pa i coca-cola barata, i manquen verdures i proteïnes.

De la gent de dalt, com que estic tan indignada, no en vull saber... penso que ara s'ha de dir prou, tot i que no sé com s'ha de fer. Fins ara ens han retallat sous i demanat més, però arriba un moment que...

A la meua edat, que resulta que ja en tinc una, tinc un contracte de tres mesos. Fa trenta anys, ja m'agradava, però ara no. El dia a dia em planteja problemes ètics. Ve l'home que et diu: "m'he quedat sense feina i no puc dormir, doni'm alguna cosa per dormir". I jo penso, li he de donar alguna cosa per dormir? Ell necessita feina, no una pastilla per dormir. Em supera el problema, no sé què he de fer, tampoc li puc solucionar el problema. O l'altre que està vivint al carrer... Què hi puc fer? Jo m'amagaria sota la taula. Que et vingui un home que ha caigut al terra des del cotxe en el qual dorm, o l'altre que fa quatre dies que no menja. Em sento culpable d'alguna manera, que ja sé que no la tinc jo la culpa. I també la impotència de no poder fer res... Això abans passava molt de tant en tant, i ara passa molt sovint. Al final ja callo, no m'atreveixo a preguntar... saps?

Gent amb qui tens confiança t'ho diu: "Mira, jo estic a mitja jornada, el meu home està sense feina i d'aquí a tres mesos se li acaba l'atur, tinc un fill estudiant a Barcelona amb els diners que li paguen els avis, jo què he de fer? Tu com creus que he d'estar?" És clar que està nerviosa, jo ho estaria. I molt. Cada vegada hi haurà més pacients així, amb una base que no és mèdica. L'únic que pots fer és acompanyar.

Es parla molt que la independència solucionarà tots els problemes, aturant el que diuen l'espoli fiscal. Però el problema és molt més greu, molt més. L'altre dia va ser la primera vegada que no vaig poder aguantar un programa del Jordi Évole, en què es parlava de la jubilació a Alemanya! I com una parella de jubilats a Colònia (ell enginyer, ella secretària de direcció) amb més de setanta anys compensaven amb una feina parcial a Càrites les mancances de la seva jubilació...

Aquí parlem de la privatització del sistema sanitari. Bé, a Anglaterra... és acollonant. Vull dir, van igual que aquí, tot i la resistència del sector. Ens desorienten, aquí amb el tema de la sobirania, per exemple, ens despisten i a mi això m'ha saturat.

El que em sap greu és que mai ningú ha valorat la qualitat de la nostra sanitat, i que ara ho estem perdent.

Però el problema no és la sanitat únicament, eh?: la gent es posarà més malalta perquè menjarà pitjor! Nosaltres estem fent (i sempre hem fet) de pedaç. I no és un problema únicament nostre, el que em preocupa és que a Anglaterra i a Alemanya van pel mateix camí que nosaltres.

La jubilació no l'han tocada, però és el que vindrà ara!

S'estan carregant un sistema sanitari que amb els seus més i els seus menys, funciona.

Però jo crec que això és una decisió que està presa ja fa molt de temps.

Aquí a la província de Girona una empresa dedicada a la neteja i la seguretat s'ha quedat amb el servei de l'Àrea Bàsica de l'Escala, o sigui una empresa que no té cap mena de relació amb sanitat ni cap experiència en aquest àmbit.

I estic segur que hi ha un pacte de silenci, una *omertà*: si mires la TV, pública o privada, vivim en el millor dels mons possibles.

Penso que ens hem deixat robar el país, robar el món. També en devem tenir una part de responsabilitat, d'alguna manera. Mentre les misèries es mantenen en bosses marginals, i la classe mitjana i els professionals anaven aguantant, tothom callava. Recordo temporades que quan parlaves de política et deien pesada.

El més pervers és que se'ns culpa a nosaltres, la gent, de la crisi.

Marx ho clava. Hem viscut un interregne, la cara amable del capitalisme: "Que estiguin una miqueta tranquil·lets, que aixequin una miqueta el caparronet, i després ja passarem la dalla".

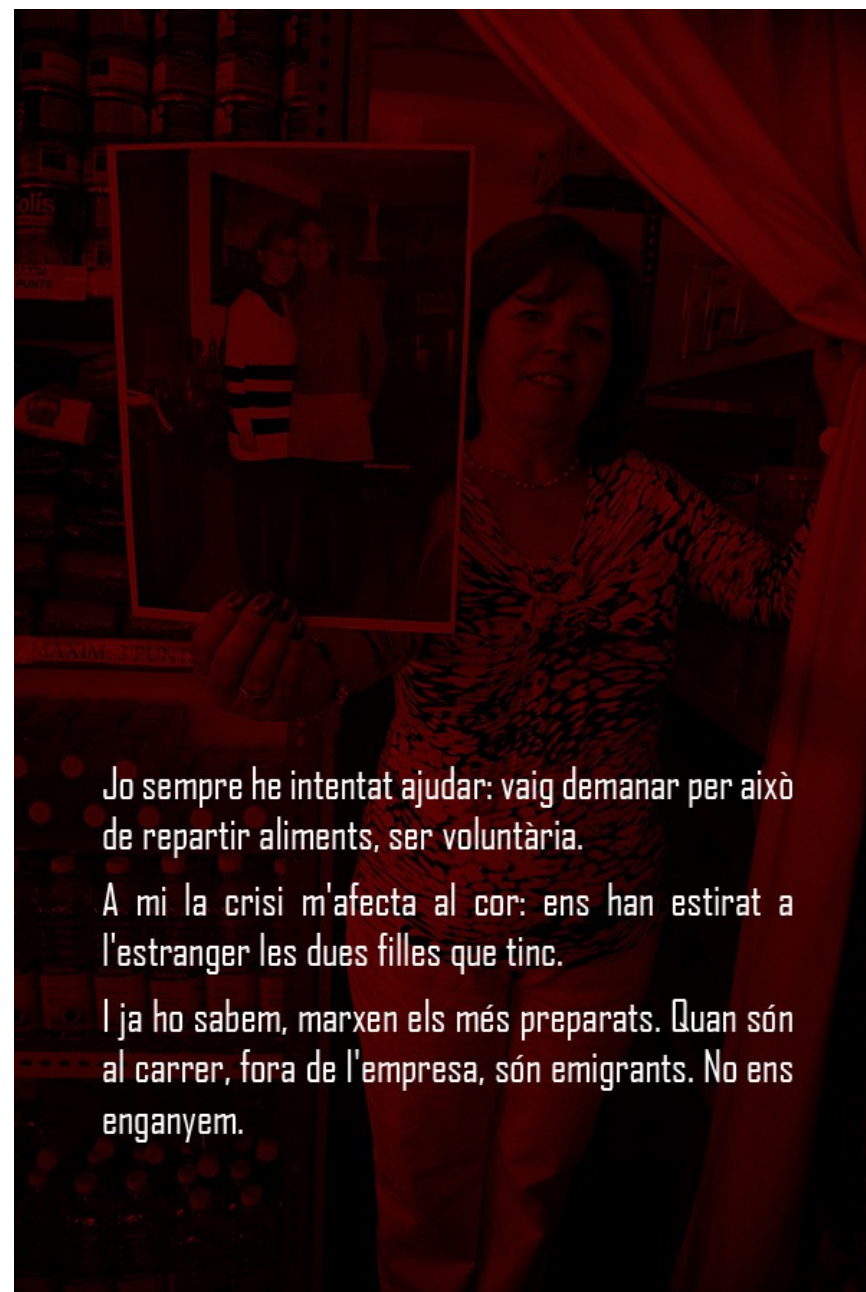
(...) Respecte a la precarietat laboral dels professionals sanitaris... La precarietat laboral porta quelcom negatiu per als pacients. Si tu tens un contracte precari, perds independència a l'hora de valorar i avaluar. Una cosa bona del funcionari ben entès, és a dir el funcionari que treballa i s'hi implica, que és la majoria de la gent en el nostre camp, o si més no en l'entorn que coneixem. La majoria de la gent en el nostre entorn té plaça en propietat, i tenir això és una garantia d'independència. Dius: "Això, no, ho sento", i ja està. I vine'm a buscar. En el moment en què tinc un contracte precari, i que després de tres mesos un senyor decidirà si em quedo o me'n vaig, m'ho pensaré dues vegades abans de dir que no a quelcom amb què no estic d'acord. O que estigui en joc si et donen una feina aquí a Olot o t'enviïn a les *Quinbambes*...

El final d'això no està escrit. Dependrà de si la gent agafa consciència, i que es comenci a identificar el veritable culpable... Potser sí que pot servir per alguna cosa aquest projecte, perquè de mica en mica...

Visc la Marea Blanca de Madrid amb enveja. Davant d'una cosa que consideren i és una injustícia s'han sabut ajuntar i lluitar. Evidentment que era un col·lectiu molt gros, aquí estem dividits en tres col·lectius diferents fa molts anys.

Allò sí que és societat civil. Estan més units, hi ha líders destacats, s'han pogut organitzar i fer veure que s'anaven a carregar un sistema públic que, a diferència que aquí, la gent té clar que ha millorat moltíssim en els últims trenta anys. Aquí, es privatitza un centre de salut a l'Escala i el donen a una empresa de neteja... i la culpa és de Madrid. Ens apunten a un enemic que no ho és.

El problema és que hi ha disset sistemes sanitaris diferents a Espanya, per a diferents comunitats autònomes.

A mi la crisi m'afecta perquè ens han estirat els nostres fills a l'estranger, les dues filles que tinc. Sap molt de greu als pares, que hem estat lluitant, pagant impostos aquí, i se t'emporten les filles.

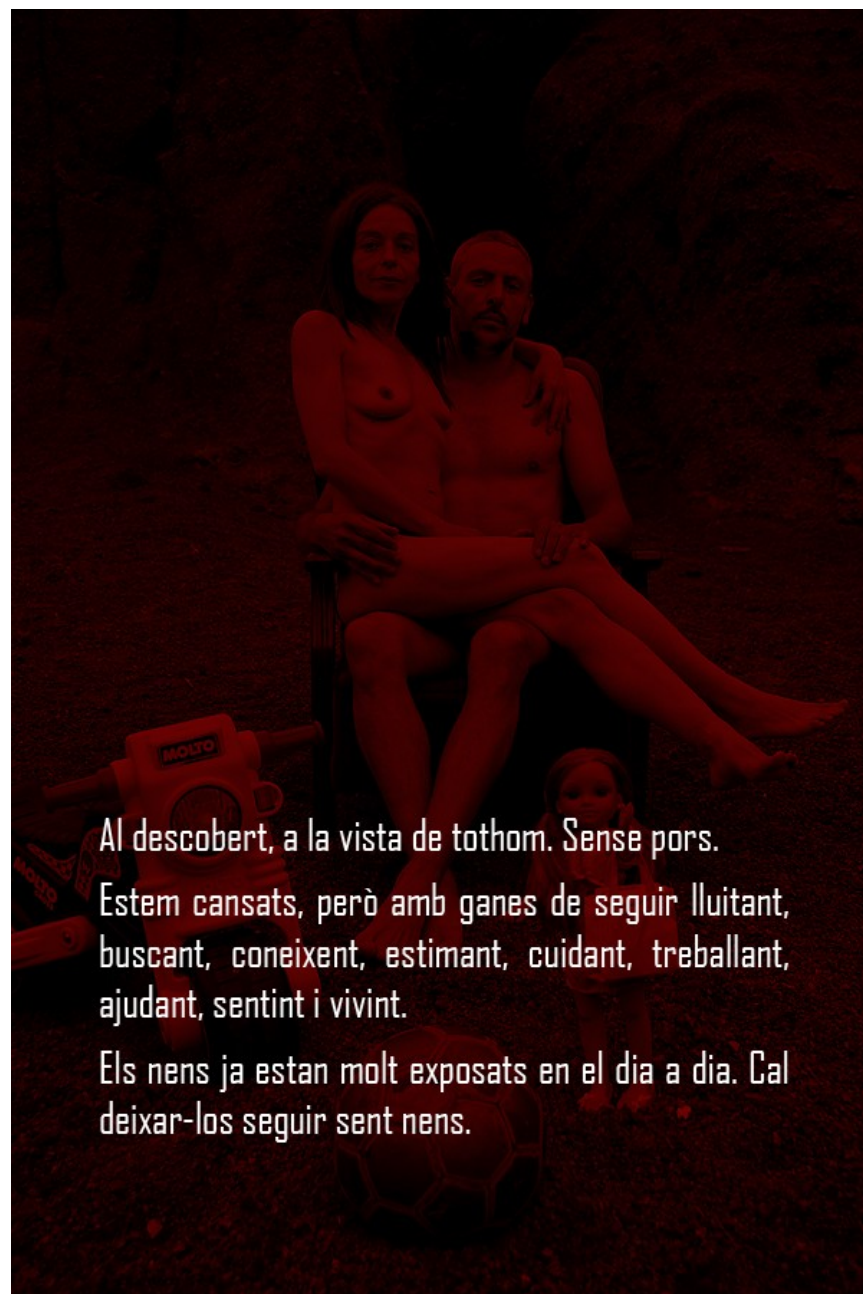
Això és l'última part, però jo volia començar amb quelcom que és història. Jo sóc de Sant Roc, filla d'una casa de pagès, i jo tot això dels immigrants ho he viscut tota la vida, ho porto a la sang. Ara ha vingut gent del Marroc, africans, però a mi que tinc cinquanta-sis anys, ara fa cinquanta a Sant Roc varen venir com sis mil persones andaluses. A casa érem gent d'església, i també de pagès. Si hi havia enciam, si hi havia tomàquets, si hi havia palla per anar a dormir... menjàvem tots, els de casa i els andalusos que arribaven; hi havia molta solidaritat, era igual si aquell era foraster, no teníem consciència d'això, nosaltres. No hem tingut mai res, hem sigut pobres tota la vida. Anàvem a buscar l'aigua al riu, a rentar al safareig... en fi, era la vida que duia tothom, al meu barri. No hi havia serveis socials com ara. I el que passa és que nosaltres no teníem les necessitats que teniu la joventut ara: ja heu nascut amb dutxa, amb calefacció, amb cotxe.

Jo gràcies a Déu he sigut molt austera sempre, molt. Tot i que em vaig casar amb un constructor i la vida era diferent, jo mai he llençat els diners. Pel que fa a ajudar, jo sempre ho he intentat. Primer a l'església del Sagrat Cor Caputxins, després a la Creu Roja, o catequesi. Però com que treballava, només ho podia fer els dissabtes.

Ara que estic a l'atur, vaig demanar per això de repartir aliments, i de Càrites em van trucar, dient que tenien moltíssima feina, cada cop més. Ara vaig els dilluns al magatzem i els dimarts a repartir a botiga.

Tenim dues filles. La gran té trenta-tres anys, és matemàtica i ha hagut de voltar molt. Ha estat molts anys a Alemanya, i ara gràcies a Déu és a Tolouse, a la Ciutat de l'Espai, treballant fixa. Això s'ha de viure: que se te l'emportin, que marxin, després d'haver-los donat tot, és viure la crisi d'una manera que no sé per què l'hem de viure, nosaltres. Que no podem gaudir-ne, que ens els prenen... La petita té vint-i-cinc anys i gràcies a Déu que també té feina, però també a fora, com a traductora i intèrpret, i també ha estat a diversos llocs d'Europa. Jo visc una crisi que no és un problema per a mi de menjar, però és una crisi d'ànima, és de cor. I que no es pot explicar si no es viu en pròpia carn.

I ja ho sabem, marxen els més preparats, i que quan són al carrer, fora de l'empresa, són emigrants, no ens enganyem.

Yo soy divorciada, de Madrid. Tengo una niña de nueve años. Su padre vive en Mallorca, y la adora. Yo estuve viviendo en las Baleares, con buenos trabajos. Volví a Madrid con la niña que tenía un añito, y allí estuve trabajando en un grupo de fundaciones y lobbys como directora de Recursos Humanos. O sea que yo era a la que normalmente todo el mundo critica: la que recibe mil currículums y tiene que decir no a 999... Estuve allí ocho años. Hace tres años me quedé embarazada, con otro hombre, de Leo, que tiene dos años y medio. Ese hombre, cuando estaba embarazada de cuatro meses, me dejó: chao. Yo tuve a mi hijo pequeño, y ahora tengo un juicio por paternidad. Llevo tres años de juicios.

Durante estos años he mantenido a mi hija y a mi hijo yo sola. He tenido la posibilidad y la grandeza de haber podido trabajar desde casa, a veces. Perdí el trabajo, se cerraron las fundaciones hace un año y medio, y a pesar de tener buenos contactos a alto nivel, no encontré nada. Al trabajar con fundaciones, no recibí indemnización por despido. Sé que quiero vivir y trabajar en La Garrotxa, me encanta el sitio por temas de educación, de calidad de vida, para los niños.

Vine aquí a Olot por amor, hace casi un año. Mi actual compañero tiene aquí a un hijo. Somos ahora cinco de familia. A él se le ha acabado el subsidio, y estamos viviendo con mi paro de novecientos euros. He pasado en dos años de cobrar bien y poder mantener a mis dos hijos durante todo el año, a no poder mantenerlos. Estoy en una situación que me planteo volver a Madrid, a volver con mi madre, de donde me fui con 21 años, con los dos niños, en un piso de 50m2...

Tengo ropa todavía buena, mi pareja a veces me dice "a dónde vas así!". Es que no tengo ropa normal! Como estaba todo el día trabajando... Tengo trajes-chaqueta, abrigos negros para ir bien vestida... Y ahora me doy cuenta que no tengo ni dinero para comprarme ropa de sport, tengo que seguir vistiendo la ropa elegante que necesitaba para mi trabajo. En el cole me miran a veces como si pensarán "Esta debe trabajar en un banco".

Mi compañero es tapicero, artesano. Hacemos cositas que nos salen. Hemos hecho muchísima publicidad buscando cosas. Él también trabajó en la construcción, y yo me estoy ofreciendo para todo. Tenemos un proyecto muy bonito, para hacer comida específica para familias, específica, sean pobres o ricos, ajustándose a las necesidades de cada bolsillo. Pero yo no rechazo ningún trabajo, nunca he dicho no a ninguno. He tenido buenos trabajos, pero también he limpiado mejillones: el hecho es trabajar, y ahora no se puede.

Publiqué en la revista "El 29" un artículo ofreciéndonos para trabajar. De ese artículo me llamó una persona, veremos. Mientras tanto, me he ofrecido voluntaria a Cáritas, porque si eres voluntaria también te dan clases de costura. En fin, hacemos todo lo que se puede hacer: es internet, es buzono...

En la guardería vieron que mi hijo pequeño estaba un poquito nervioso. Cómo no lo va a estar, el pobre. Me hablaron del servicio de Integra. Él tiene un pequeño problema con el lenguaje, el paso del castellano al catalán... Definitivamente me quiero quedar aquí: yo no me he encontrado antes con pasar una hora y media con una Trabajadora Social como es Mireia de Integra, sin que ella mire el reloj una sola vez... eso no lo encuentras en Madrid.

En Olot no hay presión social, la hecho a faltar, parece muchas veces como si no hubiera crisis. Creo que es porque hay mucha gente vive de patrimonio, que tiene mucho dinero...

Hemos decidido aparecer desnudos en la foto, a la vista de todos, sin vergüenza. Estamos cansados, eso se puede ver, pero con ganas de seguir luchando y viviendo. No queremos que salgan los niños, ya están suficientemente expuestos cada día, por eso pensamos que salieran sus juguetes en vez de ellos. Los niños necesitan continuar siendo niños.

DIGNATARIS i TÀRIES

CONTACTE

Daniel Lagartofernández: info@lagartofernandez.net

Laia Canosa: andruxai.info@gmail.com